

Arkivsak-dok. 200303306-21
Arkivkode E: 033
Saksbehandler Lars Kristian Dahl

Saksgang
Fylkestinget

Møtedato
12.12.2005

Sak nr.

**INNOVASJONSPOLITIKK I OPPLAND.
INNSTILLING TIL FYLKESTINGET FRA KOMITE 3.**

Komite 3 tilrår følgende

V E D T A K

1. Fylkestinget i Oppland slutter seg til forslag til handlingsplakat for innovasjonspolitikk i Oppland med tilhørende mål og tiltak, jmf vedlagte saksdokument.
2. Fylkestinget viser til behandlingen av RHP 2006 når det gjelder oppfølging av komiteens arbeid i Oppland.
3. Fylkestinget ber Arena Innlandet om å følge opp komiteens arbeid i forhold til å forankre innovasjonspolitikken i Innlandet.
4. Fylkestinget ber komite 3 komme tilbake med et opplegg for gjennomføring av tiltakene, spesielt i forhold til påvirkning av nasjonalpolitikk, til fylkesutvalget innen feb. 2006.

Ole Helmer Engelen Bjørlien
komiteleder

Sunniva Flakstad Ihle
Saksordfører

SAMMENDRAG:

Bakgrunn:

Med bakgrunn i fylkestingets vedtak i forbindelse med behandlingen fylkesplanen 2005-08 og RHP 2005 i des. 2004, ble det besluttet å iverksette et eget komitearbeid innen innovasjon. Komitearbeidet er utført av politikere fra Oppland, men mye arbeidet har et tydelig Innlandsperspektiv.

Komiteleder: Anne T. Wøien, Senterpartiet. Fra .01.11.05 Ole Helmer E. Bjørlien, Senterpartiet

Saksordfører: Sunniva Flakstad Ihle, Høyre

Stedfortreder: Astrid Kvarme, Arbeiderpartiet

Komitesekretær: Dag Arne Henriksen/Lars Kr. Dahl, fagenhet regional utvikling

Mandatet for komitearbeidet:

1. Hvilke barrierer og fortrinn finnes for innovasjon og nyskaping i Oppland?
2. Hvilke mål skal vi ha?
3. Hvilke endringer og nye tiltak er nødvendig for best mulig måloppnåelse?
4. Hvilke konsekvenser vil det ha for statlig politikk?

Innovasjonsarbeidet er nært knyttet opp mot fylkeskommunens styringsdokumenter, Mulighetenes Oppland, fylkesplanen 2005-08 og regionalt handlingsprogram 2006 (RHP). Komitearbeidet supplerer disse styringsdokumentene ved å understreke og utdype hvordan FP og RHP kan følges opp i praksis, og ellers peke på barrierer i forhold til å få til mer innovasjon i fylket.

Milepæler i komiteens arbeid:

7/2	Oppstartsmøte Komite 3 (med bla. Olav Spilling), Lillehammer
4/4	Komitemøte, Lillehammer
25-27/4	Studietur Rogaland, Stavanger
30/5	Komitemøte, Fagernes
22/8	Komitemøte, Lillehammer
18/10	2-dagers samling, Komitemøte, Lillehammer
25/10	Innspillsrunde i fylkestinget, Lillehammer
28/11	Komitemøte, sluttbehandling, Lillehammer
11/12	Fylkesting, vedtak av innovasjonspolitik i Oppland

1. HANDLINGSPLAKAT FOR INNOVASJONSPOLITIKK I OPPLAND

1. Oppland fylkeskommune skal sammen med kommunene arbeide aktivt for å øke innovasjonsgraden og omstillingsevne i næringslivet med utgangspunkt i våre konkurransefortrinn
2. Oppland skal befeste sin posisjon som et av landets beste fylker på entreprenørskap bl.a. gjennom videreutvikling av Ungt Entreprenørskap
3. Det politiske Oppland skal være en pådriver overfor sentrale myndigheter for å gi kvinnelige etablerere permisjonsrettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel på lik linje med vanlige lønsmottagere.
4. Oppland fylkeskommune skal bl.a. gjennom gjennomføring av politiske resultatmål i RHP 2006 bidra til forsterket innovasjons- og omstillingsarbeid innenfor følgende prioriterte satsingsområder:
 - a. *Industriutvikling*
 - b. *Reiselivssatsing*
 - c. *Bioenergisatsing*
 - d. *Kultur- og opplevelsesnæringen*
 - e. *Informasjonssikkerhet*
5. FoU aktiviteten i Oppland skal opp på landsgjennomsnittsnivå i løpet av 5 år
6. Oppland fylkeskommune skal for å øke tiltangen til risikokapital, ta initiativ til et nytt regionalt fond som bør være minimum 100 MNOK i fondskapital
7. Det politiske Oppland skal være en pådriver for innovasjon i offentlig sektor gjennom videreutvikling av arbeids- og virkemiddelreformen Fritt fram.
8. Oppland fylkeskommune skal videreutvikle og styrke sin rolle som den ledende regionale utviklingsaktøren, bl.a. gjennom få et større koordinerende ansvar og økt beslutningsmyndighet knyttet til regionale utviklingsmidler.
9. Oppland Nyskapingssenter skal være hoveddøren inn til virkemiddelapparatet for innovasjon og nyskaping i fylket

INNOVASJONSPOLITIKK I OPPLAND

1.	HANDLINGSPLAKAT FOR INNOVASJONSPOLITIKK I OPPLAND	3
	INNOVASJONSPOLITIKK I OPPLAND	4
2.	Innledning	5
2.1	Nasjonale signaler – gitt i regjeringserklæringen på Soria Moria, s. 16 og 17	5
2.2	Fylkesplanen og regionalt handlingsprogram – basis for regionalt innovasjonsarbeid	6
2.3	Mandat	6
2.4	Konkurransefortrinn og muligheter i Oppland.....	6
2.5	Barrierer/næringslivets utfordringer i Oppland:	7
3.	Tilnærming for utvikling av en helhetlig Innovasjonspolitikk i Oppland	8
4.	Innovasjon og omstilling	8
5.	Entreprenørskap	9
6.	Prioriterte satsingsområder relatert til gjennomføring av RHP 2006	9
7.	Forskning og utvikling (FoU).....	11
8.	Kapital	12
9.	Virkemiddelapparatet	12
10.	Oppsummering	13

2. Innledning

Oppland trenger styrket innovativ kraft og etablererevne for å møte morgendagens utfordringer i en stadig mer globalisert verden. Staten kan gjennom en helhetlig og regionalisert virkemiddelbruk være med å legge til rette for et mer forpliktende samarbeid mellom ulike aktører innen forskning, utdanning, næringsliv og offentlige institusjoner. Næringslivet må sikres rammebetingelser som fremmer innovasjon og nyskaping. Oppland og Innlandet er kjennetegnet av mange små og mellomstore bedrifter med smale produktspektre og som hver for seg ikke har nok ressurser til å drive offensivt innovasjonsarbeid. Dette krever en mer aktiv holdning og målrettet ressursbruk fra virkemiddelapparatet i forhold til å videreutvikle og styrke næringslivet, spesielt i etablererfasen. Oppland fylkeskommune har en viktig rolle i dette arbeidet, både i forhold til å bidra med virkemidler og nettverk. Dette komitearbeidet har som mål å peke på tiltak som kan bidra til et sterkt innovasjonsmiljø i Oppland og Innlandet, sammenfattet i en egen handlingsplakat.

Definisjon av innovasjon

Med *innovasjon* menes; å gjøre noe nytt som har en positiv økonomisk betydning. Innovasjon kan gjelde: produkt, prosess, organisering av virksomhet eller marked. Innovasjon kan skje på mange måter: start av ny virksomhet (entreprenørskap), endring i bestående virksomhet, samarbeid mellom virksomheter og nye offentlige virkemidler (fritt etter O. Spilling).

2.1 Nasjonale signaler – gitt i regjeringserklæringen på Soria Moria, s. 16 og 17

”Næringslivet er avhengig at det føres en økonomisk politikk som sikrer konkurransevnen. Vi vil gi stabile, forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser, og føre en aktiv næringspolitikk hvor staten er engasjert i partnerskap med næringsliv og arbeidstakerne. Vi vil etablere gode rammebetingelser som bidrar til innovasjon og nyskaping. Det offentlige virkemiddelapparatet skal styrkes og være en fleksibel partner, ikke et byråkratisk hinder for næringslivet.

Staten skal engasjere seg på et bredt felt i næringspolitikken for å bidra til nyskaping og et konkurransedyktig næringsliv, innen forskning og utvikling, i lokalisering og markedsføring, i partnerskap og som tilrettelegger, i kapitaltilgang og eierskap. Strategiske nasjonale satsinger skal bygge opp under målet om å skape en bærekraftig utvikling, gjøre Norge til et miljøpolitisk foregangsland og skape arbeidsplasser i hele landet. Regjeringen vil også ha fokus på tjenestenæringsenes betydning for næringsutviklingen.”

”Det offentlige virkemiddelapparatet skal styrkes og være en fleksibel partner, ikke et byråkratisk hinder for næringslivet.”

(fra regjeringserklæringen på Soria Moria)

2.2 Fylkesplanen og regionalt handlingsprogram – basis for regionalt innovasjonsarbeid

Innovasjon og nyskaping er et sentralt område i fylkesplanen(FP) (2005-08) og regionalt handlingsprogram (RHP) 2006 for Oppland. I tillegg har næringslivet og virkemiddelapparatet gitt verdifulle bidrag gjennom det regjeringsoppnevnte prosjektet Innlandet 2010, et samarbeid som har gått på tvers av fylkesgrensen mellom Oppland og Hedmark.

Innovasjonsarbeidet tar utgangspunkt i disse regionale styringsdokumentene. Komitearbeidet er et viktig supplement i forhold til å understreke og utdype hvordan FP og RHP kan følges opp i praksis, og ellers peke på barrierer i forhold til å få til mer innovasjon i fylket.

Store foretak er mer innovative.

Mens 64% av foretak med over 500 sysselsatte introduserte nye produkter og prosesser i 2001 var det tilsvarende tallet bare 21% for foretak med mellom 10-19 sysselsatte

Kilde: SSB

2.3 Mandat

Komiteen har fått følgende mandat for dette arbeidet:

1. Hvilke barrierer og fortrinn finnes for innovasjon og nyskaping i Oppland?
2. Hvilke mål skal vi ha?
3. Hvilke endringer og nye tiltak er nødvendig for best mulig måloppnåelse?
4. Hvilke konsekvenser vil det ha for statlig politikk?

2.4 Konkurransefortrinn og muligheter i Oppland

Oppland har stabil og god arbeidskraft som er etterspurt og som representerer et konkurransefortrinn i forhold til arbeidsmarkeder med større mobilitet. Realkompetansen i befolkningen er større enn formalkompetansen. Den utgjør et stort potensial. Oppland har også fortrinn i forhold til geografisk plassering, "Det grønne Oppland", nærhet til både storby, fjell, kultur- og naturopplevelser. Dette igjen er fortrinn med tanke på tilflytting og bolyst i fylket.

Oppland har åpenbare fortrinn ved at fylket er store på/dominerende innen enkelte virksomhetsområder i nasjonal sammenheng. Følgende satsingsområder representerer viktige mulighetsområder for Oppland i et innovasjonsperspektiv:

- Innovasjonssystemene
- Entreprenørskap
- Industrien
- Reiselivet
- Bioenergisatsingen
- Kultur- og opplevelsesbaserte næringer i Oppland med utgangspunkt i høyskole- og forskningsmiljøet/kunnskapsparke
- Satsingen på informasjonssikkerhet med utgangspunkt i høyskole- og forskningsmiljøet/kunnskapsparke (Blulight™)

2.5 Barrierer/næringslivets utfordringer i Oppland:

Lavt utdanningsnivå

Oppland har en næringsstruktur der tradisjonelle næringer viser en nedadgående sysselsettingsutvikling. En sentral utfordring blir derfor å utnytte de muligheter som ligger i skjæringspunktet mellom tradisjonelle næringer, mat- og matopplevelser, kulturnæringer, opplevelsesindustri og reiseliv. Sterk satsing på kompetanseheving, omstilling og nyskaping må derfor prioriteres høyt i utviklingssammenheng. Næringsutvikling med utgangspunkt i etablerte miljøer vil gi grunnlag for sterkere satsing og bedre resultater.

Oppland ligger på 18. plass når det gjelder utdanningsnivå i norske fylker. Kun 18 prosent av befolkningen i Oppland har utdannelse på høyskole eller universitetsnivå. Til sammenligning har 24 prosent av Norges befolkning utdannelse på høyskole og universitetsnivå. I Oslo har 38,8 prosent høyere utdanning. Bildet er imidlertid noe mer nyansert enn det tallene skulle tilsi, da andel av ungdomskullet i Oppland som tar høyere utdanning er vesentlig høyere og omtrent på samme nivå som mange andre fylker.

Det er store sprik i utdanningsnivået i Opplandskommunene. For eksempel: Lillehammer kommune ligger på 12. plass på landsbasis. 30,4 prosent av lillehamringene har høyere utdanning. I Sel kommune har kun 12,4 prosent av innbyggerne utdanning fra høyskole eller universitet.

Liten grad av FoU-aktivitet

Det er en klar sammenheng mellom befolkningens utdanning og forsknings- og utviklingsintensitet. Det er derfor ikke overraskende at Oppland scorer lavt på nasjonale oversikter som viser andel av FoU-midler som er kanalisert til fylkene. For eksempel ble det anslagsvis brukt ca 85 mnok på FoU i Oppland i 2003 av Forskningsrådets samlede budsjett på 4616 mnok.

Mangel på risikokapital

Undersøkelser viser at økonomiske faktorer er hyppigste årsak til mangel på innovasjon. Dette skyldes for eksempel at innovasjonskostnadene er for høy, risikoen er for stor eller manglende finansieringsmuligheter. Oppland har få investorer og børsnoterte selskaper, og tilgangen på offentlig risikokapital er også for dårlig i forhold til å få opp innovasjonsaktiviteten.

I dette perspektivet kan man også trekke frem at forventningen om fremtidig vekst kommer innenfor næringer og virksomheter hvor Oppland er svakt representert. Det er derfor viktig å bidra til at andelen av sysselsetting innen slike sektorer øker i årene fremover gjennom for eksempel å bedre tilgangen på risikokapital.

Dårlig tilgjengelighet i forhold til viktige markeder

For reiselivet er samferdsel en grunnleggende rammebetingelse. Oppland lider av å dårlig tilgjengelighet i forhold til ulike markeder. Bedre kommunikasjoner og forsterket infrastruktur er helt vesentlig for å utvikle konkurransekraft i mye av Opplands næringsliv.

Mangelfulle holdninger

En overordnet "barriere" eller årsak til at det kan være vanskelig å utvikle en innovasjonskultur og nyskappingsånd i Oppland kan være at Innlandet har relativ lav arbeidsledighet (stabilt arbeidsmarked). Graden av det følte behov for innovasjon/nyskaping kan av den grunn være mindre i Innlandet enn i resten av landet.

En annen barriere som i enkelte sammenhenger blir trukket fram er selve kulturen hos befolkningen i Oppland. I ulike sammenhenger hevdes det at opplendingen er preget av beskjedenhets/nøysomhet, og at vi mangler gründerkultur som igjen får følger for nyskaping.

Videre blir befolkningen i Innlandet framstilt som å være mer opptatt av å være lønsmottakere enn å være skapende.

Oppland mangler, med noen hederlige unntak (bl.a. lettmetallklynge og Raufoss industripark), en kultur for et sterkt bedriftsnettverk mellom ulike bedrifter. Dette er en åpenbar barriere i forhold til mer konkurransedyktige regioner når vi vet at denne type miljøer i mange sammenhenger fremstår som de mest innovative.

3. Tilnærming for utvikling av en helhetlig Innovasjonspolitik i Oppland

Innovasjonsarbeid drives kontinuerlig, og foregår på mange områder og i mange ulike sammenhenger med flere ulike aktører involvert. Det er derfor nødvendig å avgrense og strukturere dette arbeidet med tanke på å gripe fatt i det som er kjerneområder i forhold til Oppland fylkeskommune sin rolle som regional utviklingsaktør. Komiteen har derfor konsentrert seg om følgende 6 fokusområder:

1. *Innovasjon og omstilling*
2. *Entreprenørskap*
3. *Prioriterte satsingsområder relatert til gjennomføring i RHP 2006*
 - a. *Industriutvikling*
 - b. *Reiselivssatsing*
 - c. *Bioenergisatsing*
 - d. *Kultur- og opplevelsesnæringen*
 - e. *Informasjonssikkerhet*
4. *Forskning og utvikling*
5. *Kapital*
6. *Virkemiddelapparatet*

4. Innovasjon og omstilling

Status:

Det er vanlig å skille mellom offentlig initierte innovasjonssystemer, der bla. fylkeskommunen er en sentral bidragsyter, og private innovasjonssystemer som for eksempel bedrifter med sine utviklingsavdelinger/ områder.

Kjernen i det offentlige innovasjonssystemet i Oppland er tre inkubatorer (Gjøvik, Lillehammer og Raufoss) tilknyttet to kunnskapspark (Gjøvik og Lillehammer). Videre er de to høyskolene våre, samt den regionale forskningsinstitusjonen Østlandsforskning, viktige element i innovasjonsarbeidet. De tre næringshagene (Vågå, Kapp og Fagernes) har noe ulike profil, men vi finner også innovasjonsaktivitet i disse.

Mål:

Oppland skal øke innovasjonsgraden og omstillingsevnen i næringslivet med utgangspunkt i våre konkurransefortrinn og bidra til innovasjon i offentlig sektor, bl.a. gjennom videreutvikling av Fritt fram.

Tiltak:

- Ha en aktiv tilnærning til innovasjonsarbeidet i hele fylket, bl.a. gjennom å støtte opp under og profesjonalisere de eksisterende inkubatorene i Oppland. (Lillehammer, Gjøvik og Raufoss).
- Støtte opp under næringshageetableringer, ikke på eiersiden, men i en etableringsfase, der hvor næringslivet har en aktiv og initierende rolle –
- Stimulere til nettverksbygging mellom kompetansemiljøer, FoU-miljøer og bedrifter, for eksempel lettmetallsklynga, Arena-prosjektet og Kompetansemeglingsprosjektet
- Etablererstipend og etablererveiledning skal i sterkere grad sees i sammenheng og kobles til det øvrige innovasjonsarbeidet (inkubatorer og næringshager).
- Utfordre nasjonale myndigheter i forhold til å skape gode rammebetingelser, økt regionalt handlingsrom over virkemidler og utprøving av nye arbeidsmetoder i offentlig sektor.

5. Entreprenørskap**Status:**

Oppland er sammen med Hedmark og Nord-Trøndelag landets beste fylke på entreprenørskap i skolen, målt i antall ungdommer i prosent av et årskull på VK 1 skoleåret 2003-2004.

Mål:

Oppland skal befeste sin posisjon som et av landets beste fylker på entreprenørskap i skolen innenfor alle utdanninger.

Tiltak:

- Videreutvikle og systematisere Ungt Entreprenørskap i ungdomsskoler, VGS og høyskoler.
- Arbeide aktivt for å integrere ”ung bedrift” som læringsmetode innen alle fag.
- Utvikle en plan eller et konsept for hvordan entreprenørskap og skaperglede kan utvikles i et livslangt perspektiv, herunder spesielt hjelpe kvinnelige etablerere i forhold til å gjøre det enklere å drive egen bedrift og å få permisjonsmuligheter på lik linje med vanlige lønsmottagere i forbindelse med fødsel.
- Stimulere regionrådene for å fremme dette arbeidet regionalt i Oppland.

6. Prioriterte satsingsområder relatert til gjennomføring av RHP 2006**Status:**

Innlandet 2010 peker på de meste sentrale satsingsområdene i forhold til innovasjons- og omstillingsarbeid for Innlandet. Utfordringen fremover er å få til en kraftsamling rundt de viktigste satsingsområdene i dette dokumentet, slik at både statlige, regionale og lokale aktører drar i samme retning. Et første skritt på veien er å fremskaffe en samlet oversikt av alle virkemidler fra de ulike aktørene, for så å få en reell samordning av disse under regionalt folkevalgt nivå.

Oppland fylkeskommune har konkretisert sitt bidrag til gjennomføringen prioriterte satsingsområder, samt andre vedtatte fylkeskommunale planer/strategier (fylkesplan, reiselivsstrategi, landbruksstrategi, bioenergistrategi m.m.), gjennom RHP 2006. Komiteen har derfor hentet flere av tiltakene, nedfelt som politisk resultatmål i RHP, for hver av de 5 hovedsatsingsområdene i Innlandet 2010; industri, reiseliv, bioenergi, kultur- og opplevelsesnæringer og informasjonssikkerhet.

Mål:

Samordnet prioritering av ressurser i det regionale partnerskapet for gjennomføring av målsettinger innenfor industri, reiseliv, bioenergi, kultur- og opplevelsesnæringer og informasjonssikkerhet.

a) Industriutvikling

Industrimiljøet i og rundt Raufoss Industripark blitt tildelt et forprosjekt for etablering av et nasjonalt ekspertsenter. Forprosjektet startet primo 2005 og skal vare ca. ut første kvartal 2006. Målet er at dette skal føre til en permanent godkjenning som nasjonalt ekspertsenter. Hovedmålet for forprosjekt er ”Å etablere, konsolidere og videreutvikle et dynamisk ekspertsenter for nyskapning med base i det eksisterende innovative kompetansemiljøet og –nettverket innen material- og produksjonsteknologi.”

Tiltak:

- Kompetansemiljøet knyttet til lettmetallklynga på Raufoss videreutvikles gjennom etablering av et varig nasjonalt Center of Expertice (ekspertsenter)

b)Reiselivssatsing

Oppland fylkeskommune ønsker å bidra til at Oppland opprettholder sin posisjon som det største reiselivsfylket i Norge. For å lykkes med dette ønsker Oppland fylkeskommune å prioritere at de offentlige virkemidlene settes inn på områder som reiselivsnæringene vanskelig kan ta ansvar for alene. Dette er finansiering av fellesgoder, infrastruktur, kompetanseutvikling, markedsovervåking og særskilte tiltak rettet mot natur og kulturbasert reiseliv. Midlene til fellesgoder skal fortsatt kanaliseres gjennom de reiselivsorganisasjoner i fylket som oppfyller kravene i rammeverket for finansiering av fellesgoder. Samtidig er det viktig å finne bedre modeller for finansiering av fellesgoder. Det ønskes derfor prøvd ut en ny modell for verdiskapningsbidrag i Valdres-regionen.

Fylkesutvalget har i 2005 vedtatt en egen reiselivsstrategi for reiselivet i Oppland hvor følgende satsingsområder skal prioriteres:

- Finansiering av fellesgoder innen reiselivet
- Kompetanseutvikling
- Markedsovervåking
- Infrastruktur (samferdsel, IKT)
- Særskilte tiltak rettet mot natur- og kulturbasert reiselivsutvikling

Tiltak:

- Gjennomføre vedtatt reiselivsstrategi (jmf. satsingsområder for reiselivsområder i Oppland fylke 2005-2008). Prøve ut ny verdibidragsmodell for Valdresregionen (Kurtax),

-

c) Bioenergisatsing

Innovasjon Norge har i samarbeid med Norges forskningsråd og SIVA etablert et innovasjonsprogram med navnet ARENA – Innovasjon i nettverk.

Hovedmålet med programmet er å øke verdiskapingen i regionale næringsmiljøer og klynger ved å effektivisere samspillet mellom bedrifter, FoU-/kompetansemiljøer og virkemiddelapparatet.

Strategien for å nå dette målet er å gjennomføre regionale innovasjonspiloter rettet mot utvikling av utvalgte næringsmiljøer og klynger i ulike deler av landet. Det er igangsatt et arbeid med tanke på å få realisert et arenaprogram med utgangspunkt i bioenergimiljøet på Hadeland.

Tiltak:

- Bidra til realisering av et Arenaprogram innen bioenergi med utgangspunkt i bioenergimiljøet på Hadeland.
- Følge opp fylkestingets vedtak i forbindelse med bioenergipolitikk i Oppland.

d) Kultur- og opplevelsesnæringen

KONvekst er en ny og spennende Arena-pilot med basis i kultur og opplevelsesnæringene i Innlandet. Det er i forberedelsene til prosjektet lagt stor vekt på at dette skal være en næringsdrevet innovasjonspilot. I tillegg er de tre høgskolene i Innlandet med i styringsgruppen. Prosjektet har fokus på:

- Opplevelsesbasert reiseliv
- Begivenheter (Events)
- Medier som opplevelsesutvidere

Tiltak:

- Videreutvikle kultur- og opplevelsesindustrien, spesielt innen film og arenaprogram
- Støtte opp under gjennomføringen av Arenaprogrammet for kultur- og opplevelsesnæringen.
- Arbeide for at Innovasjon Norge prioriterer satsinger og prosjekter innen denne næringen.

e) Informasjonssikkerhet

Regjeringen har besluttet at Senter for informasjonssikring(SIS) skal etableres på permanent basis i Gjøvik Kunnskapspark og Bluelight/NISlab ved Høgskolen i Gjøvik fra 1. januar 2006. Senteret vil få ansvaret for kompetanseutvikling, informasjonsutveksling og rådgivning av forebyggende art. Etableringen av Senter for informasjonssikring er et ledd i å bedre sikkerheten og redusere sårbarheten for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i samfunnet generelt. Det er nødvendig med et kompetansemiljø som kan drive med forebyggende kunnskapsspredning og varsling om trusselbildet mot IKT-systemer i Norge.

Tiltak:

- Styrke etableringen og utviklingen av nasjonalt senter for informasjonssikring(SIS)

7. Forskning og utvikling (FoU)**Status:**

Innlandet ligger på bunn i landssammenheng når det gjelder satsing på forsknings- og utviklingsarbeid. Samtidig er behovet for omstilling og nyskaping kanskje større her enn mange andre deler av landet, pga næringsstrukturen. Skal Oppland og Innlandet klare å opprettholde sysselsetting og bosetting på sikt, må det satses mer på innovativt FoU-arbeid. Det må jobbes systematisk med å bygge tettere nettverk mellom FoU-miljøene, næringslivet og virkemiddelapparatet. FoU-miljøene må trekkes tettere med i partnerskapsarbeidet. Innlandet må posisjonere seg i forhold til Forskningsrådets besluttede organer og viktige programområder for å få tilført mer av de nasjonale FoU-ressursene til fylket.

Mål:

FoU-aktiviteten i Oppland skal opp på landsgjennomsnittsnivå i løpet av 5 år.

Tiltak:

- Utarbeide et eget strategidokument for FoU-arbeid i fylket
- Videreføre arbeidet med forskningsbasert kompetansemegling i Hedmark og Oppland (dvs. oppsøkende virksomhet i næringsmiljøene utført av forskere med tanke på å løse konkrete FoU-utfordringer i bedriftene) med tanke på å få frem nye produkter og nye prosesser.
- Igangsette forsknings- og stipendiatprogram innenfor film, reiseliv, industriell teknologi og bioenergi
- Jobbe for flere stipendiatstillinger på høyskolene.

8. Kapital**Status:**

Innlandet har få børsnoterte selskaper og få investorer som er villig til å satse kapital på investeringer med høy risiko. Dette er en kraftig hemsko for innovasjonsarbeidet, og bidrar til å forsterke den regionale ubalansen. Næringsliv og finansmiljøer har i flere sammenhenger understreket at det er et stort behov for kompetent risikokapital i Innlandet. Dette er en av de viktigste faktorene for å øke verdiskapingen i årene som kommer. Innlandet har i dag to fond for risikokapital – SIKON og såkornfondet. SIKON Øst (Selskapet for investering, kompetanse og nettverk) forvalter begge fondene. SIKON er et investeringsfond med en fondskapital på 100 mill kr. SIKON investerer hovedsaklig i etablerte småbedrifter med inntil 50 ansatte. Såkorninvest Innlandet har en fondskapital på 60 mill kr. Fondet investerer i nyetablerte bedrifter.

Mål:

Oppland fylkeskommune skal for å øke tiltangen til risikokapital, ta initiativ til et nytt regionalt fond som bør være minimum 100 MNOK i fondskapital

Tiltak:

- Synliggjøre at Innlandet trenger ekstra innsats for å få på plass et nytt regionalt fond for risikokapital
- Stimulere til økt samhandling mellom offentlige og private aktører for å utarbeide et strategidokument for økt tilgang på risikokapital
- Samarbeide aktivt med finansmiljøet for å finne fram til investormiljøer.

9. Virkemiddelapparatet**Status:**

Gjennom Oppland Nyskapingssenter har Oppland fylkeskommune bidratt til å lage en dør og en arena for kundene inn til sentrale virkemiddelaktører i Opplandssamfunnet (Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, SIVA og Oppland fylkeskommune). Dette er en måte å forenkle virkemiddelapparatet på. Det er viktig at aktørene opptrer enhetlig og koordinert.

Mål:

Oppland fylkeskommune skal som den ledende regionale utviklingsaktøren i fylket ha hovedansvar for planlegging, koordinering og prioritering av alle virkemidler knyttet til regionalt innovasjons- og utviklingsarbeid.

Tiltak:

- Bruke Oppland Nyskapingssenter (OFK, Innovasjon Norge, Norges Forskningsråd, SIVA) aktivt i innovasjonsarbeidet, og få aksept hos sentrale myndigheter at dette er arenaen for regionalt utviklingsarbeid i fylket.
- Få større regional beslutningsmyndighet over regionale utviklingsmidler, for eksempel innen FoU og ved å overføre Fylkesmannens landbruksavdelings kompetanse og virkemidler til Oppland Nyskapingssenter.

10. Oppsummering

Innlandet har særlige utfordringer hva angår innovasjon og nyskaping i forhold til landet for øvrig. Regionen har ikke på langt nær fått del i den veksten som Kyst-Norge har opplevd de senere årene. Innlandet taper i konkurransen om nasjonal politisk oppmerksomhet i forhold til landets øvrige regioner. En voksende regional ubalanse er derfor vår aller største utfordring.

I nasjonal sammenheng er det et alvorlig tankekors at avkastningen av oljeformuen i så stor grad investeres i verdipapirer i stedet for å øke kompetansekapitalen i befolkningen. Det er gjennom dette at vi kan sikre våre etterkommere arbeid og fremtidstro. For Innlandet, som befinner seg i FoU-skyggen og med sine åpenbare barrierer i forhold til tilgang på risikokapital, er det derfor spesielt viktig at regjeringen bruker mer av oljeformuen for å stimulere til økt satsing på innovasjon, omstilling og nyskaping.

Det er et nasjonalt mål at Norge skal bli et av verdens mest nyskapende land og at virkemiddelapparatet skal bidra til økt innovasjon i næringslivet over hele landet. For at dette målet skal bli oppfylt, må vi få et radikalt skifte i forhold til hvordan sentrale myndigheter i dag styrer og gjennomfører sin innovasjonspolitik. Forskning viser at de meste innovative regioner vokser frem med utgangspunkt i sterke koplinger mellom regionalt virkemiddelapparat, FoU-miljøer og næringslivet.

Det regionalt folkevalgte nivå har de beste forutsetninger for å være en ledende aktør og koordinator innenfor en slik tenkning. Den nye regjeringen må derfor ta noen smertefulle grep i forhold til å pålegge sentrale myndigheter om å desentralisere flere virkemidler og ved å gi regionalt folkevalgt nivå større ansvar og myndighet knyttet til hele spekteret av virkemidler som i dag brukes på innovasjonsarbeid.